

Voorloopig Verslag en Eindverslag over wetsontwerp n°. 263.

doende gegevens zouden kunnen beschikken en dus niet behoorlijk hunne taak zouden kunnen volvoeren.

Artikel 9.

Art. 37, eerste lid. Het werd door enkelen betreurd, dat de vrijgeveige bepaling was vervallen, dat hij die eenmaal was afgewezen, zonder nieuwe betaling nog eens examen zoude kunnen doen.

Aldus vastgesteld den 25sten Juni 1924.

JANSSEN.
VERKOUTEREN.
SLINGENBERG.
DE GIJSELAAR.
HAAZEVOET.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS
over het ontwerp van wet tot wijziging en aanvulling
der Nijverheidsonderwijswet. (263)

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

§ 1. Het opnemen van een wetsartikel tot formeele stopzetting van het subsidieeren van nieuwe nijverheidsscholen heeft de ondergeteekende aanvankelijk niet gewenscht. Er bleek echter in de Tweede Kamer een sterke strooming vóór zoodanig „stopartikel” te bestaan naar analogie van dat in de middelbaar onderwijswet. Hij heeft toen bij nota van wijzigingen het nieuwe artikel 11 voorgesteld, zonder dat zijn oorspronkelijke opvatting omtrent de toepassing van art. 25, 1ste lid, van de nijverheidsonderwijswet werd prijs gegeven. Dit was ook op financiële gronden gewenscht, toen het zich liet aanzien, dat het amendement-GERHARD tot schrapping van het eerste lid van het oorspronkelijke art. 5 een meerderheid zou vinden.

Wat bedoeld wordt met vakonderwijs op den grondslag der vakverenigingen en welke voordeelen voor den Staat daarvan zouden zijn te wachten, is den ondergeteekende niet geheel duidelijk. Het Departement zou toch altijd toezicht moeten uitoefenen en de noodige subsidiën beschikbaar moeten stellen. Vakscholen, uitgaande van vakverenigingen voor werklieden zouden allicht een te eenzijdig karakter aannemen; ook op de medewerking van patroons wordt prijs gesteld. De meest gewenschte toestand is, en dit behoort naar de meening van den ondergeteekende ook zoo te blijven, dat de scholen worden gesticht en beheerd door speciaal daartoe in het leven geroepen verenigingen, waarin naast anderen ook de arbeiders en patroons zijn vertegenwoordigd. Het verwijt, dat het vakonderwijs zich niet voldoende aan de behoeften der nijverheid zou aanpassen, meent de ondergeteekende herhaaldelijk bij vorige gelegenheden, laatstelijk in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Eerste Kamer nopens Hoofdstuk V A der Staatsbegroting voor 1924 (bldz. 4, 2de kolom), afdoende te hebben weerlegd.

§ 2. De ondergeteekende sluit zich geheel aan bij de opvatting van die leden, die meenen, dat het niet aangaat een nieuwe Memorie van Toelichting te eischen voor de Eerste Kamer terzake van wetsontwerpen, die tijdens de behandeling in de Tweede Kamer door amendeering of anderszins wijziging hebben ondergaan.

Handelingen der Staten-Generaal. — 1923—1924. — I.

Omtrent bepaalde punten kunnen immers altijd nog in het Voorloopig Verslag nadere inlichtingen worden gevraagd en in de Memorie van Antwoord verstrekt. De wijziging van het onderhavige ontwerp acht de ondergeteekende bovendien niet van zoo ingrijpenden aard, als men het wil doen voorkomen. De bedoeling van het nieuwe artikel 11 blijkt uit de handelingen van de Tweede Kamer voldoende.

§ 3. Aan de gemeente Rotterdam zijn nimmer toezeggingen of beloften gedaan inzake subsidieering van nijverheidsscholen, welke niet zijn ingelost. Integendeel heeft de Regeering in 1922 nog belangrijke concessies gedaan ten bate van het nijverheidsonderwijs aan meisjes aldaar. Van intrekking of vermindering van bestaande subsidiën is geen sprake.

Dat fabrikanten en anderen hun bijdragen hebben ingetrokken, is zeker te betreuren, maar dit kan toch bezwaarlijk de Regeering als een verwijt worden aangerekend.

Art. 4.

Art. 23, 2. Nijverheidsonderwijswet. De ondergeteekende meent hier te kunnen volstaan met verwijzing naar hetgeen tedezerzake in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer nopens dit artikel is opgemerkt. De wijziging beoogt slechts herstel van den vroegeren toestand.

Art. 7.

Art. 27. De wijziging van den datum van inzending der schoolbegrotingen (in art. 27 ten onrechte op 1 Mei gesteld) beteekent in de praktijk geen vervroeging. In verband met de vervroegde behandeling van de Staatsbegroting is reeds in 1922 bij circulaire inzending vóór 1 Maart verzocht. Het was ondoenlijk gebleken het zeer groot aantal begrotingen dezer scholen ($\pm$ 800) in één maand tijds behoorlijk te beoordeelen en te verwerken in de desbetreffende artikelen van Hoofdstuk Va der Staatsbegroting. De voorloopige cijfers der verschillende begrotingshoofdstukken met toelichting moeten n.l. begin Juni ter beschikking van den Minister van Financiën staan voor het overzicht der Staatsbegroting als geheel.

Art. 9.

Art. 37, eerste lid. De intrekking van de hier bedoelde bepaling is een nuttige en allermint drukkende zuinigheidsmaatregel. De intrekking richt zich vooral tegen de vaak ongeloofelijk lichtvaardige examenaangifte, die slechts uitliep op teleurstelling en ontmoediging voor de kandidaten en onnoodige kosten voor de Schatkist.

De Minister van Onderwijs,
Kunsten en Wetenschappen,
J. TH. DE VISSER.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld den 27sten Juni 1924.

JANSSEN.
VERKOUTEREN.
SLINGENBERG.
DE GIJSELAAR.
HAAZEVOET.